

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod.
Expedice se nachází na ostrově
Kampa 508—III.

Předplatní podmínky:
Pro Prahu: čtvrtletně 90 kr., půlletně 1 zl. 80 kr., celoročně 3 zl. 60 kr.
(Předplacení pro Prahu přijímá též Národní knihkupectví Em. Petříka.)

DALIBOR.

S poštou v říši rakouské: čtvrtletně 1 zl., půlletně 2 zl., celoročně 4 zl.

V státech německých: čtvrtletně 25 stř. gr., půlletně 1 tol. 20 stř. gr., celoročně 3 tol. 10 stř. gr.

Pro Rusko: čtvrtletně 1 rubl. půlletně 2 rubly, celoročně 4 rubly,

Časopis pro hudbu a umění vůbec.

Snadný a rychlý vyučovací způsob hraní škál čili stupnic na piano.

Podává Václav Proška.

V.

Když byl učitel dostatečně vycvičil žáka ve hře stupnice C-dur oběma rukama v rovném pohybu, nastává mu otázka, má-li též vyučovati všem ostatním dle stupnice té se v prstokladu řídicím stupnicím, aneb má-li dříve předejít jen všechny stupnice Dur dle kvintového kruhu, třeba tyto i jiného prstokladu vyžadovaly a má-li se pak ku Moll-stupnicím navrátiti. Zde se může opět užiti jednoho neb druhého, dle okolností, kterých zde udati nelze, což se zde jen dobrému zdání učitelově ponechává. Vyučuje-li učitel Dur-stupnicím dle kvintového kruhu, které již jiného prstokladu vyžadují; musí dáti bez toho stupnice, kterým byl učně již naučil, stále opakovati, čímž se stane, že žák nemůže zapomenouti stupnice dle naznačeného prstokladu, než se s nim Moll-stupnice předevezmou. Teď se ale opět naskytne otázka, kterým stupnicím prvé vyučovati, podmiňují-li jiného prstokladu než stupnice C-dur? — Těm, které jsou této stupnici v prstokladu nejpříbuznější. Jsou to tedy stupnice H-dur a H-moll, F-dur a F-moll.

Stupnice H-dur i H-moll dovede žák v pravé ruce hned dle prstokladu hráti, protože vyžadují pro pravou ruku téhož prstokladu, jako stupnice C-dur. Žák se jim potřebuje jen v levé ruce učiti. Stupnici F-dur i F-moll dovede žák též v levé ruce, poněvadž tyto vyžadují zase pro levou ruku takového prstokladu, jako stupnice C-dur. Žák se jim tedy jen opět v pravé ruce přiučiti musí. Jak lze ale zase H-dur i H-moll v levé, a F-dur i F-moll v pravé ruce vyučovati? Opět dle názoru C-dur stupnice. Učitel řekne žáku, že hraje-li se stupnice H-dur a H-moll levou rukou dolů, pátý prst opět nehraje, ani neuzavírá stupnici tu, tedy že je závěrečný prst čtvrtý, a že se nepočítá více 1 2 3, 1 2 3 4, — 1 2 3, 1 2 3 4, nýbrž 1 2 3 4, 1 2 3 — 1 2 3 4, 1 2 3 a že jen čtvrtý uzavírá. Dále podotkne učitel, že se nahoru čtvrtý prst co závěrečný nebéře do počtu, a že hned hraje třetí (prsty se dohrají) atd. Při F-dur a F-moll v pravé ruce, že se počítá nahoru též 1 2 3 4, 1 2 3 — 1 2 3 4 1 2 3 a čtvrtý zakončí.

Nazpátky již každý učitel sám si domyslí dle mého názoru prstoklad stupnice té. Žák se upozorní opět při hraní

stupnic těch oběma rukama, že jest nutno, by sobě jednu ruku od druhé neodvisle myslil. Po stupnicích těch se nám naskytují stupnice Des-dur a Ges-dur, které žák snadno dovede, užije-li se při vyučování jich jen dobrého názoru. Učitel, učiniv žáka pozorna na vrchní klávesy obou těchto stupnic, řekne pak, že se v obou těchto stupnicích nalézají dvě skupení z vrchních klávesnic, které oboum stupnicím přináležejí, a sice jedno ze dvou (Des, Es) a druhé ze třech (Jes, As, Hes) krátkých klávesů. Hraje-li se stupnice Des-dur, že se začíná skupením dvouklávesovým (Des, Es) a pokračuje teprv ke skupení tříklávesovému (Jes, As, Hes); hraje-li se ale stupnice Jes-dur, tu že nalézáme skupeniny tyto v opačném pořádku, tedy: (Jes, As, Hes; Des, Es). Hraje-li se tedy stupnice Des-dur od prvního stupně nahoru, že se již hraje také současně stupnice stupnice Jes-dur od pátého stupně nahoru, a hraje-li se stupnice Jes-dur nahoru od prvního stupně, tu že se též hraje stupnice Des-dur od čtvrtého stupně současně nahoru. Z toho vidno, jak jedna stupnice ve druhé až na jednu klávesu (Ces neb C) obsažena jest, tak že je hrajeme-li jednu, hrajeme již současně též i druhou, až na jeden kláves, kterého není třeba si ale prozatím všimati, protože patří mezi dolenní, o kterých teď žádné řeči ještě není a jenž, jak se hned dozví, na rozdílnost prstokladu těchto dvou stupnic žádného vlivu míti nebude.

Dále řekne žáku, že, jelikož se nalézá ve stupnicích těch skupení z hořenních klávesů, jest nutno, abychom sobě pro tuto skupení též udělali skupení z prstů. Protože ale při těchto stupnicích pátý prst nehraje, a první ve všech stupnicích, které začínají vrchní klávesou, jen pro dolenní klávesy určen jest, tedy že nezbývá nic jiného, než jen sobě z druhého, třetího a čtvrtého prstu tyto dvě skupeniny utvořiti; druhý a třetí prst (2 3) činně skupení dvouprstové slouží pro dvouklávesové skupení Des, Es. Druhý, třetí se čtvrtým (2 3 4) činně skupení tříprstové, slouží pro tříklávesové skupení Jes, As, Hes. První prst (palec) přináležejí dvěma dolenním klávesám, tedy v Des-dur, F a C, a v Jes-dur, F a Ces. Učitel to vše sám žáku ukazuj a vysvětluj než ho nechá stupnice ty hráti.

Po této názorno-theoretické rozpravě přistoupí teprv učitel k praktickému hraní stupnic těch. Kterou z nich dřív chce předejít, zůstane si stejno. Předevezme-li ale stupnici Des-dur, řekne žáku, aby pro skupení Des, Es, také použil dvouprstového skupení, tedy druhého a třetího prstu; podotkne dále, aby prsty ty na ony klávesy na jednou polo-

žil; tedy na Des druhý a na Es třetí prst. Mezi tím aby ale palec, dokavád prsty ty leží na zmíněných klávesích, už zároveň pod ně podložil a nechal jej ležeti na klávesu F. Mezi tím ale, co palec dopadne na kláves F, aby druhý a třetí prst (dvouprstové skupení) pustil a hned zase druhý a třetí a čtvrtý prst (tříprstové skupení) na klávesy Jes, As, Hes na jednu položil. Dokavád prsty leží na zmíněných klávesích, aby již hned zase palec na klávesnici C podvinoval atd. ve vyšších oktávech. (Levou ruku každý učitel dle tohoto návodu žáku sám již snadno znázorní.)

Tím se stane, že učitel žáku odhalí celou kostru prstokladu stupnic těch. Napotom řekne žáku, aby prsty, které dříve položil najednou na klávesy, teď na ty samé klávesy po sobě kladl, anto palec, jak již známo, dolením klávesům přináleží. Tak se to má též se stupnicí Ges-dur, hraje-li se jen místo C Ces. Žák tedy počne tříklávesovým skupením Ges, As, Hes a pokračuje ke dvojklásovému Des, Es. Při těchto stupnicích se tedy prsty neodpočítávají, protože se v pořádku takovém, v jakém se cifry 2 3 1, 2 3 4 1, aneb v stupnici Jes: 2 3 4 1, 2 3 1 nacházejí u prstokladu toho, nepočítá.

Prstoklad melodické stupnice Des moll (Cis moll), obou rukou pak Jes moll (Fis moll) pravé ruky řídí se prstokladem stupnice Des dur. Melodická i harmonická stupnice Fis moll jde ale v levé ruce podle prstokladu stupnice Fis dur. Učitel vyučující hře stupnici Hes dur, řekne žáku, že se v pravé ruce začne stupnice ta hráti nahoru čtvrtým prstem. Prst tento neběře se do počtu a neklade se třeba ani na kláves Hes, nýbrž si ho jen žák domyslí. Stupnice ta začne se tedy hráti nahoru vedle ležícím klávesem C, a žák bude počítati 1 2 3, 1 3 3 4 — 1 2 3, 1 2 3 4, a dle číslic těch prsty klásti. Tím se stane, že dopadne ve vyšších oktávách na kláves Hes čtvrtý prst a to jest tedy příčinou, proč začal stupnici tu čtvrtým. Nevadí ovšem také, začne-li se stupnice ta, jak se vůbec vyučuje, druhým prstem, ale za to se důslednost prstokladu nezachová.

Ještě jednodušší pomůcka jest, práví-li se žáku: aby při hře stupnice Hes dur v pravé ruce nahoru hned podložil pod každý vrchní kláves, a tak dlouho dle pořádku prsty kladl, až zase k nějakému vrchnímu klávesu přijde. Tím se mu prstoklad sám odhalí. Žák položiv čtvrtý prst na kláves Hes, jest nucena, hned na C podložiti, a dohrav až na Es, musí opět na F podložiti a prsty až do Hes dohráti atd. Tím se mu prstoklad sám objeví.

Hraje-li se ale stupnice tato v pravé ruce dolů, tu se střídá čtvrtý prst ve běhu jen se třetím; tedy: čtvrtý (prsty se dohrají) třetí (prsty se dohrají) atd. Levá ruka ale, hraje-li se dolů, podléhá opácnému prstokladu, když se neběře třetí prst, kterým se začíná, též do počtu; nýbrž se hned vedle ležícím klávesem A začíná. Tedy 1 2 3 4, 1 2 3 atd. Nahoru se ale střídá třetí prst ve běhu se čtvrtým. Tedy: třetí (prsty se dohrají) čtvrtý (prsty se dohrají) atd. Dle Hes dur se řídí též prstoklad stupnice Hes moll melodická i harmonická jen pro pravou ruku, levá ruka se ale liší od tohoto prstokladu zmíněné stupnice moll a nezbyvá nic jiného, anto vše do podrobně popisovati zde nelze, než jen aby učitel odhalil odchylku její, jakož i snad ještě některých

jiných, které se pod jeden klobouk uvéstí nedají, sám žákovi. Stupnice Es-dur začíná v pravé ruce nahorn třetím prstem, který se ale do počtu neběře. Platí o jejím prstokladu tentýž návod, jako o stupnici Hes dur, jen že se počítá 1 2 3 4, 1 2 3 — 1 2 3 4, 1 2 3 atd., též vedlejším klávesem F počínajíc. Dolů se střídá třetí prst ve běhu se čtvrtým. — Tedy: třetí (prsty se dohrají) čtvrtý (prsty se dohrají) atd.

V levé ruce dolů přijde třetí prst na Es a neběře se do počtu, nýbrž se počne s vedlejším klávesem D, a počítá se 1 2 3 4, 1 2 3. Též se žáku řekne, že uemusí ani dle počítání prsty klásti, podložiti jen vždy pod vrchní kláves první prst. Nahoru se střídá třetí prst se ztvrtým a prsty se dohrají.

Stupnice Es-moll melodická i harmonická jdou v pravé ruce dle stupnice Es dur, v levé ruce jest ale odchylka.

Při hře stupnice As dur v pravé ruce nahoru se třetím prstem začne a se vždy podloží jen pod každý vrchní kláves a prsty se dle pořádku dohrají. Tím se prstoklad objeví sám. Naspátky připadne na As vždy třetí, a na Hes čtvrtý prst, ostatní prsty se vždy jen dohrají. Levá ruka nazpět začíná třetím prstem, který se ale do počtu neběře, nýbrž se začne až od vedlejšího klávesu Je a počítá se 1 2 3 4, 1 2 3 atd.

Nahoru ale střídá se třetí prst se čtvrtým ve běhu, tedy tři (prsty se dohrají) čtyři (prsty se dohrají) atd. Stupnice As moll melodická i harmonická v pravé ruce jde též podle stupnice As dur pravé ruky v prstokladu. Stupnice As moll melodická jde v levé ruce nahoru též dle stupnice As dur. Dolů se ale podkládá jen pod vrchní klávesy na Fes a Ces, a prstoklad se sám objeví. Stupnice As moll harmonická jde v levé ruce nahoru i dolů dle prstokladu levé ruky As dur.

Konečně učin učitel žáka i na to pozorna, že se nedá jiného prstokladu pro veškeré stupnice užití, protože ho učitelové piana sami neurčili; nýbrž že je určen pořádkem klávesů, jaký máme pro stupnice a že by mohl jen trochu zručný pianista, měl-li by theoretickou znalost stupnic, by sobě prstoklad ten konečně sám vynalezti poněvadž by přišel kdyby prsty jinak kladl, brzy s plynou hrou stupnic do nesnázi, o čemž se pianista nejlépe přesvědčí; začne-li ku př. stupnici H dur v levé ruce pátým a stupnici Es aneb Hes dur v pravé ruce prvním prstem hráti atd. Žák se tím povzbudí k samobádání a nabyde tím u věci té pravého světla a pomůže v čas nouze sobě i bez učitele. Vyučuje-li učitel ale žáka outlého věku, tedy ještě děcko, užij téhož návodu; ale nedávej mu žádných theoretických důkazů, jako jsou ku př.: proč se hraje v Je-dur-stupnici Fis, a ne F atd. Řekne mu jednoduše, že se hraje v ní Fis místo F, a pokračuje s nim vždy ku většímu předznamenání, totiž dle kvintového kruhu. Ostatní si zůstane stejné. Konečně nech učitel žáka stupnici vždy jen v jedné ruce hráti a až ji každou rukou plynně dovede, teprv oběma rukama najednou cvičiti.

Konče článek ten mám za to, že jsem vyhověl výroku jistého paedagoga, jenž zněl: „Pro neučené jsem dosti učným a učení mne nepotřebují.“

Dopisy.

Z Milána. (Opery: Snoubenci. — Ruy Blas. — Maestro Marchetti. — Steger.)

Navrativ se ze své cesty po jižní Italii do Milána sdělím Vám, co jsem kde zajímavého v operním oboru slyšel. V Turině, podařilo se mi slyšet nejnovější Petrellovu operu: Snoubenci (I promessi sposi) a mohu dotvrdit, že se v této partituru mezi operami neapolského maestra jeví větší jednota hudebního konceptu, větší znalost instrumentace a mnohem větší péče u výběru motivů hudebních, než v ostatních Petrellových partiturách. Ze zdařilých opravdu vnuknutých kusů, které líbily se nejvíce obecenstvu dlužno jmenovati: ženský sbor (1 akt,) pijácká (při všem ton že je to lehká reminiscence na Verdiovu) a znamenitá scéna „S Bohem,“ koncertantní kus (3 akt,) velký pochod Frederika, romance Renzova a terzetto, jimž se končí 3 akt. — Ve Florenci slyšel jsem na divadle Pagliano zajímavou operu Ruy Blas od Marchettiho, v níž vychází dle všeobecného úsudku zora nového překrásného dne hudbě italské. Tak alespoň píše o díle tom Gazzetta Ufficiale di Firenze a já k tomu dodávám, že šťastný maestro této opery jmenován byl, před nedávnem na návrh ministra vyučování rytířem koruny italské. Příbyv do Janova měl jsem příležitost viděti to G. Verdiho slavného skladatele tak mnohých oper. Verdi nepracuje o opeře „Vlast“ (Patria) na slova od Sardona, jak jste se snad dočetli v časopise L' Europe artiste; nýbrž zanaší se příjemnou — zahálkou, kterou mu závidím. Právě příbyli sem dva znamenití hosté a síce skladatel F. Marchetti a hlavní tenorista Fr. Steger, jenž při všem tom, že zbudil v „Tellu“ všestranné nadšení v Lisabonu zůstat tam nechtěl.

Z Vidně. (Beseda zpěv. spolku slovanského)

Dne 6. pros. uspořádal zdejší slovanský zpěv. spolek koncertní besedu, která velmi skvěle dopadla. Ze sborů slyšeli jsme: Válečnou píseň Táborů, choral z XV. stol. dle harmonisace Zvonařovy pro mužský sbor a harmonium upravil Förchtgott (poprvé.) — České vánoční písně s průvodem zpěvorohu a harmonia sestavil Förchtgott — Crnogorský uskok, sbor od Horejška (poprvé) — Stráž u Vyšehradu, sbor od Förchtgotta (poprvé) — Tři národní písně, sbor sestavil a harmonisoval Förchtgott (poprvé.) Sbory byvše výborně provedeny líbily se vesměs; hluboce bylo dojata četné obecenstvo hned prvním, mocně velebným chorálem; mile působily na posluchače prstonárodní koledy, při nichž kapelník p. Čánský s obvyklou už virtuositou solo pastýřské na zpěvoroh (křídlovku) přednesl. S pravým nadšením zapěl zpěv. spolek sbor Stráž u Vyšehradu. Nová tato rovněž tak obratně zosnovaná, jak zbudovaná skladba byvši mistrně provedena potkala se s mohutným úspěchem. Mistr Förchtgott obohatil vzácným tímto plodem své musy českou hudební literaturu, v níž se zajisté jeho skladby co perle skvíti budou. Mimo to zapěla sl. Adela Ljubvina (Ruska) romanci od Varlamova a serenadu od Gounoda. Sl. Ljubvina konajíc svá pěvecká studia u p. professorky Marchesiové vyniká rozhodnými vlohami ku zpěvu. Pan Besekirský zahrál dva salonní kusy od Vieuxtempse (Reverie a Air Russe) a dobyl si zvláště druhým číslem hojného potlesku. Fantasie na slovanské písně pro harmonium a piano od V. Hlaváče pěkně sestavenou a brilliantními variacemi protkanou přednesl skladatel s p. prof. Förchtgottem. Ve fantasii p. Hlaváčově vetkány jsou písně Ach není tu — Pod dubem — Kde domov můj — Z dymem požaróv — Devojka se — Svatovac i Kolo — Sta ču — Mnogaja ljeta a není tedy divu, že fantasie ta byvši výtečně provedena žádala se k opakování. Zdařilé přednášky vojenské kapelly pluku arciv. Leopolda řiz. p. Čánského bavily pak rozjařené obecenstvo až dlouho po půl noci. A. Bt.

Z Olomouce. (Oslava dne 8. prosince.)

Započetí sněmu církevního oslavovali jsme velkou slavností církevní. V půl 6. hod. ráno sloužena d. p. před-

staveným Ig. Haasem s četnou assistencí mše sv., při které údové obou bohosl. pěveckých jednot „Ohlasu“ (slov.) a „Eintracht“ provedli mši Horákovu. Co vložek použito ku Graduale dvojsboru „Tu es Petrus“ od J. Lev. Belly, k Offertorium velkého dvojsboru „Felix es sacra Virgo Maria“ od Fr. Witta. Provedení bylo vesměs zdařilé, zvláště nesnadné dvojsbory zpívány s nevšední jistotou a precizností. Tu zajisté každý nepředpojatý posuzovatel poznal cenu zpěvu vokálního před hudbou figurálnou. Sebrali jsme sice mši Horákovu na žádost muže, kterého ctíme, kterého milujeme, avšak od přesvědčení toho, že zpěvu dáváme v chrámu přednost před hudbou, že zpěvu patří v chrámu první místo, nikterak neobstoupili jsme, aniž odstoupiti hodláme. Nezavrhuje ovšem zcela hudbu chrámovou, je-li hudba slušná a chrámu důstojná, nýbrž jen hudbu koncertní, hudbu divadelní z chrámu vypuditi chceme, a vyzíváme všechny pravé přátele církevní hudby, aby zlořádu onomu vší silou dle možnosti na odpor se postavili. Vždyť jest v Čechách i na Moravě dosti pěveckých jednot; mohou tedy provozovat hudbu vokálnou. Provozováním mši vokálních a vložek vokálních naučí se znáti cenu, cenu pravou skládek podobných a zajisté se jim na vždy zprotiví skladby a la Schiedermayer a consortů. Zkusme to, a zkusme to několikrát, a pak se nikdy více nevrátíme k starým těm šlendriánům. —

—a—

Kronika zpěváckých spolků.

* *Ženský zpěvácký spolek* vstoupil v Polici n. Metují do života. Spolek ten čítá již nyní 26 údů, kteří vedením p. učitele Hausmanna velmi zdařile si počínají. Stanovy spolku, dle pardubického, od pi. Jahnové a sl. Hrubé spolku laskavě odeslané, sestaveny budou co nejdříve a místodržitelství k potvrzení odeslány. Jmeno spolku bude „Vlasta“. Hlavních zásluh o spolek získal si p. Hausmann, vřelý národovec v Polici n. Metují.

* *Stanovy ženského pěveckého spolku „Libuše“* v Josefově došly tyto dni místodržitelského potvrzení.

* *Čtenář.-zpěvácký spolek v Rajci* (na Moravě) odbýval dne 21. listop. besedu, v níž se hlavně líbila píseň „Kovářská“ od L. Procházky.

* *Zpěv. spolek „Václav“* v Předním Ovenci došel místodržitelského stvrzení.

* *V Drnovicích u Lysic* (na Moravě) založen jest dne 8. prosince čtenářsko-pěvecký spolek, „Čtibor Drnovský,“ při čemž prozatímný výbor zvolen byl.

* *V Sázkavě* zařizuje se právě zpěvácký spolek.

* *Čtenářsko-zpěvácký spolek „Dyje“* v Dačicích (na Moravě) zvolil před nedávnem p. Stejskala-Lažanského majitele „Plz. Novin“ za svého čestného člena.

Zprávy.

* **České divadlo.** Dne 10. pros. Kryšpín a kmotra. — Dne 11. pros. Doktor Pandolfo, komická opera; slova dle Dunieckého přel. B. Peška, hudba od Stan. Dunieckého (poprvé). Dne 12. pros. Romeo a Julie. Dne 17. pros. Ruslan a Ludmila. Dne 17. pros. U věrného pastýře, komická opera v 3 jed. Text dle Scribea a Saint-Georgesa přel. Em. Züngl. Hudba od Ad. Adama. (Ve prospěch kapelníka Ad. Čecha, poprvé.)

„Dne 11. pros. o čtvrt na desát. hod. večer skonala na našem jevišti doktor Pandolfo, nikoliv snad následkem vnitřní slabosti neb tělesné vady; nýbrž pozvolnou vraždou, která na něm mimovolně spáchána byla.“ Tak zní úmrtní lístek nejnovější operetty „Doktor Pandolfo“ od St. Dunieckého, jehož rozkošný „Šotek“ patrně svědčí o jeho kompozičních vlohách. Operetka „Doktor Pandolfo“ je mnohem lepší, než leckterá operetta od Zajíce a Offenbacha, které se u nás líbí; hudba její je mnohem důkladnější, umělejší a pikantnější, než povrchní a pozlátkem ověšené

plody moderních operetních fabrikantů; avšak ona vyžaduje výtečných ve hře úplně obratných pěvců a kde se této podmínce neucíní zadost, tam nelze také příznivý výsledek očekávat. Konečně vadí operetce té recitativy, které by se raději prosou nahraditi mohli. Libretto je dosti zajímavé. Hlavní roli hraje přihlouplý pan Doktor Pandolfo, jemuž jistá pacientka vymění láhvičku s lékem, z níž jí byl doktor Pandolfo medicinu k pití nalil, v jeho nepřítomnosti za jinou nápisem utrejch opatřenou. Když se doktor opět navrátí, tváří se pacientka, jakoby snášela ukrutné bolesti, svalující při tom veškerou vinu na láhvičku, doktor nevěda, že ji pacientka za jinou vyměnila, ulekne se k smrti, vida, že jí nalil místo mediciny utrejchu. Pacientka sklesne na oko na pohovku a dělá se umrlou. V tom vstoupí do pokoje sluha Pandolfův, jenž za velkou doktorem mu slíbenou odměnu odstraní domnělou mrtvolu, která se mu napotom co strašidlo a konečně opět živou představí. Ze zdařilých čísel vyniká sbor nemocných a arie domněle otrávené pacientky. O provedení samém pomlčíme. — Zajímavou novinku poskytl obecnstvu kapelník p. Ad. Čech, jenž si k svému příjmu obral rozkošnou zpěvohru „U věrného pastýře,“ která se v Paříži r. 1838, v Praze na něm. divadle r. 1839 poprvé provozovala. — Opera ta má svůj název od štítu cukráře Coquerela, jenž hraje v kuse tom roli sužovaného ženicha. Tento Coquerel zamiluje se totiž do Karoliny, dcery své sousedky Bergamotte, která je voňavkářkou. Matka Bergamotte střeží argusovýmá očima dceru svou proto, poněvadž její krása láká tak mnohého lehkovážného mladého pána k skleněným dveřím závodu voňavkářského. Mezi těmito nápadníky je také hrabě Cosslin, pravý to Almaviva, jenž ale nemá Figara, nýbrž přihlouplého cukráře za soupeře. Cosslin přinutí bázlivého cukráře tím, že mu vyhrožuje věčným žalářem v Bastille k zvláštnímu přísahou stvrzenému slibu, že se bez rozmyšlení a na místě ožení; avšak že hned po svatbě nevěstu opustí a nikdy více se do Paříže nenavráti. K největšímu svému leknutí pozná cukrář v neznámé jemu vnucované nevěstě svou milovanou Karolinu a div že nepřijde o rozum. Tu se ujme sužovaného ženicha manželka hraběte Cosslina a osvobodivši ubohého Coquerella od věčného uvěznění, založí tím zahanbivši zároveň citelně svého lehkovážného chotě štěstí obou milenců, čímž odstraní snadno prominutelné, ale přec neodůvodněné podezření obapolné věrolomnosti. Dobrý výsledek dlužno více připočísti zajímavému, na situace bohatému librettu, než hudební přísadě, ačkoliv se upříti nedá, že je hudba a la Auber snadná a laškovná. Avšak při tom je povreční, nevynikajíc ani hloubkou myšlének, ani vřelostí citu. O nějakém líčení povah není tu ani řeči; slovem, hudba jest, vyjma samolibé prodlužování a vyumělkovanou geniálnost slovům přiměřena a hlavně vtipna a příjemna v introdukcích a finalech, pak v komických duettách a terzettách mezi Coquerellem a hraběnkou, mezi ním a jeho milenkou a mezi oběma a matkou nevěstinou. P.

* *Druhý filharmonický koncert*, jenž odbyval se řízením p. Bedř. Smetany v neděli dne 12. prosince, došel rovněž tak skvělého výsledku, jako první. Program obsahoval tentokrát zajímavé skladby instrumentální jako ouverturu ke Calderonově: *Magico prodigioso* od A. V. Ambrose, ouverturu k „Juliu Cäsaru“ od R. Schumanna; předeheru ke komické opeře: „*Meistersinger*“ od Richarda Wagnera a konečně symfonii do C-dur od časně zesnulého Fr. Schuberta, geniálního skladatele světoznámých písní. Že by se byl hudební svět dočkal na poli symfonie mnoho krásných a výtečných plodů od Frant. Schuberta, jenž nadán byl vzácnou bohatostí myšlének, není pochybnosti; neboť by se bylo mistru tomu v brzku podařilo, zachrániti hojný proud svých skladeb před buracející zátopou a uvésti jej v řečiště, v němž by nezkaleně a velebně dál se ubíral. To patrně vysvitá z této symfonie, v níž se zjevně zračí bohatý talent a tu a tam jiskra božského genia. Ovšem jeví se to ještě způsobem, jenž jasně poukazuje na bouři vnitřního tvůrčí-

ho pudu, který je příliš mocný a bezuzdný k uměleckému překonání látky. Skladatel vylévá v symfonii té veškeré své síly, zabíhaje tím až k marnotratnosti a domnívá se, nepamatujíc ani dost málo na povážlivé hospodaření a rozdělování, ještě k tomu, že udělal ještě příliš málo, jak to obyčejně dělá všichni a činné mládí, které neskrblí svými statky; nýbrž chce, aby bujné lidé hojně požívali z jejich majetku. Z toho vyplývá, že všechny sady této symfonie — vyjma snad scherzo — se zdají býti příliš dlouhé a příliš rozpředeny; kdežto jejich svěžest a zajímavé obraty nedávají přístupu žádné jednotvornosti, ano z toho vyplývá, že se tu objeví lecos co bujný výrůstek, jež by povážlivý zahradník byl zajisté odstranil, který však jest právě znamením pučivé síly a bujnosti mladého strůmku. Symfonie uchvátila veškeré obecnstvo k hlučnému potlesku, jenž zároveň platil výtečnému dirigentu, p. B. Smetanovi. Se Schumannovým pojetím ouvertury k „Juliu Cäsaru,“ která jinak duchaplně pracována jest, neshodujeme se rovněž tak, jako s Wagnerovým pojetím *Meistersingrů*. Schumann nenakreslil nám ani jediným motivem onoho velikána na poli světodějin, k jehož vítěznému vozu bylo štěstí připoutáno, jako R. Wagner ani jediným, jímž by byl naznačil ráz doby a poesie *Meistersingrovské*, který spočíval v něžném holdování ženské lásky, cnosti, věrnosti atd., aneb povahu hlavní osoby své opery „*Meistersinger*.“ Celá smečka dechových nástrojů vyřítí se tu svým ohromujícím hlaholem na posluchače, pronásleduje ho neustále, až ho konečně k omdlení uštve; na štěstí, že ještě nemáme v orchestru ony pověstné pozouny z Jericha; jinak bychom se museli obávat, že by se strop žofinského sálu na nás zřítíl. Provedení všech skladeb, zejména symfonie Schubertovy a významné ouvertury od Dr. Ambrose bylo velmi dobré; p. Smetana mnohokrát vyvolán.

* *Valná hromada pražských hudebníků*, která se odbývala v neděli dne 28. listopadu o 1 hod. v místnostech řemeslnické besedy pražské na Václavském náměstí č. 780 za příčinou zaražení výpomocného spolku „*Cecilie*,“ zahájena byla od Em. Meliše, navrhovatele stanov této jednoty, jenž uvítal hosti stručnou řečí, v níž poukázal na důležitost a praktičnost tohoto spolku. Na to zvolen byl akklamací za starostu této schůze p. Jan Knahl, jelikož ale tento volby nepřijal, zvolen byl p. Filip Bláha; načež se jal Em. Meliš, jenž podnět dal k zaražení této jednoty, stanovy přečítati. V debatách o změně mnohých paragrafů, zúčastnili se pp. Elsnitz, Knahl, Meliš, Pathe, Schulz, Starý, Vinař, Wolf, načež pak volba prozatímního výboru předsevzata jest. Do prozatímního výboru zvoleni jsou: p. Filip Bláha, Josef Chrs, Bedř. Kirchner, Em. Meliš, Vác. Proška, Ondř. Rott, Otomar Smolík, Jan Starý, Čeněk Vinař.

* *Uprázdňená místa hudebnická*. Ve Velké Meziříčí na Moravě uprázdnilo se místo ředitele kůru a varhaníka s ročním služným 200 zl. r. č. a s výnosem štoly z obřadů církevních. Žádosti kompetentů zaslány buďtež městské radě ve Velké Meziříčí nejdéle do 15. ledna 1870.

Listárna. Panu Al. H. v Chrudími a zp. sp. Krakonoši ve V.:
Půlletní předplatní peníze odevzdám „*Pěvecké jednotě*.“ —
Sl. zp. sp. v R.: „*Vlašský salát*“ můžete vždy obdržeti.

N á v ě š t í.

Přenechav časopis „Dalibor“ slavné Pěvecké jednotě v Praze, která jej novým rokem dále vydávati bude, skládám vzdávaje se zároveň redakce srdečný dík všem pánům spolupracovníkům, jmenovitě ale p. Otakarů Hostinskému a Václ. Proškovi, kteří mne s nezištnou horlivostí literárními příspěvky podporovali.
Em. Meliš.